

Yenjö ba dhiil nyic na yok mendie Jööny de löj (aweren de kööc ye meth cök kääc nö lo thukulic)?

Aweren de wäl nyuuth mëdhiëth/dumuk

Yenjö yenë jööny de löj nö wët de duciëñ nöñic kä ke diëer?

Duciëñ nöñic kä ke diëer e kë ye raan looi lëu bï kérac ka cï kérac ka kérilic luöi röt nö yenhde ka bï luöi koc kök. Jööny de löj aye lëk mënñ de thukul mënñ ke duciëñde acï kérac luöi yeen nö yenhde ka alëu bï kérac ka kérilic bëi enöñ een ku koc kök. Aye looi bï yïñ ku mënñ dët cök nyic mënñ ke duciëñde awic bï waar bï piath.

Jööny de löj e aweren jam nö duciëñ de mënndhu nöñic kä ke diëer cï gät piny. Mënndhu acï bï cök kääc nö lo thukulic nö ye kaam känic.

Yenjö ye tuöl na cï mënhdie yiëk (aweren de) jööny de löj?

Thukul abï jam nö ke duciëñ nöñic kä ke diëer ku bï jööny de löj juiëer (lëk) mënndhu. Bäny de thukul eya abï yïñ yiëk biäk thöñ kenë aweren de jööny de löj.

Kë ye luöi jööny de löj e bï yïñ ku mënndhu yiëk kaam bï wek kë ye duciëñde looi ku bï ajuiëer bï yeen kony gam. Thukul abï yïñ ku mënndhu cök räm piny kenë keek agokë kë de duciëñde jaamic ku ajuiëer ka tïñ dët de kä ke kuooony wïc mënndhu keek bï beer looi.

Yin lëu ba [raan de kuooony](#) bël kenë yïñ nö guööt de amet ke thukul yiic.

Jööny de löj e tö agut cï nïn ke 50 luui thukul ke thïn. Në ye kaam känic mënndhu alëu bï cök kääc nö lo thukulic na bï ye duciëñ kän beer tuöl ka nö duciëñ nöñic/duciëëk dët nöñ yiic kä ke diëer.

Yenjö ba looi na cï mënhdie yiëk (aweren de) jööny de löj?

Në aköl kök, ciindit duër ya mïth kedhia abï kän looi kä wääc kenë löön ke thukul ka [Lön Mac Ciesen de Mith ke Thukul](#). Në aköl kök, tö tul ye kënë, jööny de löj aye bëi bei. Wël kök ke lëk tö [kë ba looi na yok mënndhu kérilic nö thukulic](#) aa tö.

Na yok mënndhu (aweren de) jööny de löj, ke luëldé e mënñ ke anöñ kë de duciëñ wïc bï tïñ apiath. Jamdu ku luooïdu wenë thukul atö tueen (apiath arëet) nö dhöl yenë duciëñ (ciesen) de mënndhu mac ku bï kän yeen cök thök apiath looi etök. Jam wenë bäny de thukul nö wët de jööny de löj ku luööji wenë akutnhom kony mënndhu bïk kä bï keek cök thök apiath looi.

Yenjö ye tuöl na bï duciëñ nöñic kä diëer beer tuöl?

Na bï duciëñ nöñic kä ke diëer beer tuöl nö nïn ke 50 luui thukul ke thïn nö kaam joot jööny de löj kë tö, ke bäny de thukul alëu bï kuum bï mënndhu cök kääc nö lo thukulic looi. Kuum de kööc acï bï tuöl e ke të cenë bäny de thukul duciëñ de meth caaric, ku kä wën wïc mënndhu ku mïth kök keek. Wël ke lëk nö [kuum de kööc yenë mënñ de thukul cök kääc](#) aa tö.

Yenjö ba looi na nyooj ke yen nöñ guööt de kä diir yeeen?

Na nöñ kä diir yïñ nö biäk de piöc de mënndhu, duciëñ ka guöpden løyum nö thukulic, ke të piath benë yeen joot thïn e ba jam wenë dupiööc, raan kony bäny de thukul ka raan biöth yecök. Käril yiic juëc aa lëu bï keek tiaam nö jam enöñ koc nyic mënndhu ku kä tö en ke thïn.

Në aköl kök yïñ wïc lëu ba dhiil jam enöñ raan dët pee. Thukuldu alëu bï yïñ yiëk raan ba yok tö de maktam de piöc thiäak ke të ceñ lëu bï kony. Tak eya ba jam wenë aküm de mënndhu na ye tak mënñ ke nöñ kä ke tuaany wïc tïñ de aküm nö biäk de käkuön diir yïñ yiic.

Wël kök ke lëk nö [jam de kuooony nö biäk de mënndhu](#) atö, agut cï [Lön Mac Komiönti de Thukul](#) ye jam nö dhöl yenë ke jam kenë thukul nyooj.

Ye wäl ke lëk yïndi ke lëu ba keek yok nö thukulic?

Yin lëu ba thukul thiëc wäl kök ke lëk jam nö kë cï tuöl ku yenjö (yen cï tuöl). Thukul abï kë ye cök kë e cök kë e cï lueel bï looi cï keek lueel bï keek looijuiëer/guiëer, kä bï keek looi bï tuöl ku yenjö bï looi na nöñ kë dhal yïñ.

Ajuiëer de wëer de thok nö telepuun

Na wïc ba jam wenë thukul ku wïc kuooony nö jam nö Thon de Lïngliith, ke yï col raan lui nö ajuiëer de wëer de thok tö 131 450, ku lëkkë yeen thon wïc bï yïñ jam ku thiëc raan lui nö telepuun bï thukul yuöp. Raan lui nö telepuun abï raan de wëer de thok bëi nö laanyic bï yïñ kuooony nö jamdu. Acin wëu bï keek thiëc yïñ nö ye ajuiëer kän.